

A vén gazember

1.

Mikszáth Kálmán

A vén gazember

<http://mek.oszk.hu/00900/00913/>

ISMERTETŐ

A kisregény Mikszáth nagy műveinek sorába tartozik, mintegy a Szent Péter esernyője párdarabja, ha az irodalomtörténet meg is feledkezett róla. Látszólag ugyan ez is habkönnyű, könnyes-mosolyos história egy vén kasznárról, aki egész életén keresztül orcátlanul lopja gazdája, az Inokay bárók könnyelmű-kártyás utódjának gazdaságát, hogy azután végrendeletében a hatalmasra duzzadt vagyonát immáron koldusbotra jutott ura gyermekeire hagyja, ám a kisregénynek legfeljebb felszínét alkotja ez a hihetetlen és az író által elhitetni nem is nagyon kívánt adoma, a mű mélyebb rétegei egészen másról szólnak. Mindenekelőtt arról, hogy pénz és tisztesség összeférhetetlenek, hogy a századvég társadalmi berendezkedése torz és elviselhetetlen, hogy az úri becsület nem egyéb arcátlan hazugságnál, hogy szépség, jóság, igazság csak a mesében létezik, csak a költészetben, csak az álomban. A kisregény hasonlíthatatlan szépségét éppen az adja, hogy Mikszáth minderről közvetlenül szinte szót sem ejt, mindezt csak sugallja, érintőlegesen érzékelteti, s épp ezáltal költészet és valóság varázsos ellentétjátékát valósítja meg.

Forrás: Legeza Ilona könyvismertetői

<http://legeza.oszk.hu>

*

A vén gazember

fekete-fehér magyar-német filmdráma, 95 perc, 1932

rendező: Heinz Hille

író: Mikszáth Kálmán

forgatókönyvíró: Harsányi Zsolt, Emeric Pressburger

zeneszerző: Buder Ernő

operatőr: Eiben István, Somkúti István, Karl Puth

vágó: Hajós Ernő

szereplő(k):

Táray Ferenc (Inokay Kornél báró)

Sugár Károly (Borly Gáspár)

Bársony Rózsi (Mária, Inokay lánya)

Cs. Aczél Ilona (Inokay felesége)
Halmay Tibor (Balassa gróf)
Ilosvay Gusztáv (Borly Gáspár unokája)

A vagyonát könnyelműen tékozló Inokay báró intézőjéről, Borly Gáspárról - akit a háta mögött "vén gazembernek" neveznek - az a hír járja, hogy évek óta lopja a bárói családot és nagy vagyont halmozott fel. Hazatér a Bécsben nevelkedett Inokay Mária baronesse, akit Balassa grófnak szánnak. Mária azonban gyermekkori játszópajtását, Borly Gáspár unokáját szereti. Az öreg Borlyra végül rábizonyítják a lopást, de végrendeletéből kiderül, hogy csak megmentette, amit lehetett, s minden elsikkasztott értéket Máriára hagyott. Ezek után semmi sem állhat a korábban reménytelennek tűnő szerelem útjába.

3. Magyar Rádió

13.04: Rádiószínház

A vén gazember // V/1.rész

Mikszáth Kálmán regényét rádióra alkalmazta és rendezte: Solymosi Ottó

Szereposztás:

Az író - Kállai Ferenc, Borly Gáspár - Páger Antal, László, az unokája - Mihályi Győző, Inokay báró - Gábor Miklós, Mária, a leánya - Básti Juli, Disznóssy lakatosmester - Horváth József

A felvételt Varga Károly és Nyíreő Zsuzsa készítette

Zenei munkatárs: Troszt Margit

Dramaturg: Vágó Péter (1985)

(V/2.rész: holnap, K. 13.04)

MR1-Kossuth Rádió hangtár 2010.05.10. hétfő

<http://real1.radio.hu/kossuth/>